

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI
ZAKONA O STAŽU OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, rujan 2006.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O STAŽU OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM

I USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 56. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Važeći Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem ("Narodne novine", br. 71/99 – u daljem tekstu: Zakon) stupio je na snagu 16. srpnja 1999. Tim je Zakonom utvrđen krug osoba kojima se, zbog rada na osobito teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim radnim mjestima, utvrđuje staž osiguranja s povećanim trajanjem i snižava dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti. Na tim radnim mjestima postoje štetni utjecaji na zdravstveno stanje i radnu sposobnost zaposlenog i pored toga što su primijenjene opće i posebne zaštitne mjere utvrđene propisima o zaštiti na radu. Ta radna mjesta utvrđena su Zakonom.

Nova radna mjesta, odnosno zanimanja koja nisu utvrđena Zakonom, a na kojima bi staž osiguranja trebalo računati s povećanim trajanjem mogu se utvrditi u posebnom postupku na temelju stručne dokumentacije izrađene prema metodologiji koju je propisao ministar nadležan za mirovinsko osiguranje Pravilnikom o metodologiji izrade stručne dokumentacije radi utvrđivanja staža osiguranja s povećanim trajanjem ("Narodne novine", br. 45/00). Poticaj za utvrđivanje, odnosno ukidanje ovih radnih mjesta i zanimanja može dati poslodavac, sindikat i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (članak 6. Zakona). Podnositelj poticaja dužan je priložiti stručnu dokumentaciju o otežanim uvjetima rada štetnih po zdravlje i radnu sposobnost osiguranika koju dostavlja ministarstvu nadležnom za mirovinsko osiguranje, a ministarstvo treba pribaviti mišljenje specijaliziranih znanstvenih ili stručnih ustanova.

Kako Zakonom nije obuhvaćeno radno mjesto strojmontera na brodu (članak 4. stavak 2. odjeljak IX – U pomorskoj brodogradnji) sindikat je temeljem članka 6. stavka 2. Zakona dostavio Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva poticaj za utvrđivanje staža osiguranja s povećanim trajanjem na radnom mjestu strojmontera na brodu u pomorskoj brodogradnji. Uz poticaj priložena je i stručna dokumentacija izrađena prema naprijed navedenom Pravilniku.

U skladu s člankom 6. stavkom 4. Zakona Ministarstvo je zatražilo mišljenje o toj stručnoj dokumentaciji i osnovanosti poticaja za utvrđivanje staža osiguranja s

povećanim trajanjem na tom radnom mjestu od Hrvatskog zavoda za medicinu rada, kao meritorne ustanove za davanje takvog stručnog mišljenja.

Prema stručnom mišljenju Hrvatskog zavoda za medicinu rada osnovana je primjena instituta staža osiguranja s povećanim trajanjem na radnom mjestu "strojmontera na brodu" u pomorskoj brodogradnji, jer je na temelju stručne dokumentacije utvrđena prisutnost štetnih utjecaja na zdravstveno stanje i radnu sposobnost radnika, te se predlaže da se svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računa u staž osiguranja kao 14 mjeseci staža osiguranja.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Predloženim Zakonom utvrđuje se staž osiguranja s povećanim trajanjem na radnom mjestu strojmontera na brodu u pomorskoj brodogradnji na način da se svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računa u staž osiguranja kao 14 mjeseci staža osiguranja.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Utvrđivanjem staža osiguranja s povećanim trajanjem uz odgovarajuće sniženje dobne granice omogućuje se stjecanje prava na starosnu mirovinu strojmonterima na brodu u pomorskoj brodogradnji, koji rade na teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim radnim mjestima, da ranije ispune uvjete za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu. Tako se ovim radnicima osigurava socijalna sigurnost primjereno drugim osiguranicima koji rade u normalnim uvjetima rada.

III OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona ne treba osigurati sredstva u Državnom proračunu, budući je poslodavac obveznik dodatnog doprinosa, te obveznik obračunavanja i plaćanja tog doprinosa za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem.

Prema odredbama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja ("Narodne novine", br. 147/02, 175/03 i 177/04) za staž osiguranja s povećanim trajanjem obračunava se dodatni doprinos na osnovicu za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po stopi 4,86% kada se svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa kao 14 mjeseci staža osiguranja, a za osiguranika koji je osiguran na temelju individualne kapitalizirane štednje obračunava se dodatni doprinos na osnovicu po stopi 3,61% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i 1,25% dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

IV PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s odredbom članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine", br. 6/02 – pročišćeni tekst; 41/02, 91/03 i 58/04) predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku kako bi se, što je moguće ranije, osigurala povoljnija

socijalna sigurnost ovoj skupini radnika koji rade na radnom mjestu s štetnim utjecajima na njihovu zdravstvenu i radnu sposobnost.

**V TEKST ZAKONA KOJI SE PREDLAŽE DAN JE U OBLIKU KONAČNOG
PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM**

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O STAŽU
OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM**

Članak 1.

U Zakonu o stažu osiguranja s povećanim trajanjem ("Narodne novine", broj 71/99) u članku 4. stavku 2. u Odjeljku IX U POMORSKOJ BRODOGRADNJI iza točke 10) dodaje se točka 11) koja glasi:

"11) Radno mjesto strojmontera na brodu."

U sljedećoj rečenici riječi "pod 2) do 5)" zamjenjuju se riječima "pod 6) do 11)".

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

Obrazloženje Konačnog prijedloga zakona

Uz članak 1.

U sustavu važećeg obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti osnovni uvjeti za stjecanje prava na starosnu mirovinu su navršene propisane godine života i propisani mirovinski staž odnosno staž osiguranja. Staž osiguranja u pravilu se računa u jednostrukom trajanju i pokriva vrijeme provedeno na radu. Staž osiguranja računa se i s povećanim trajanjem na radnom mjestu s osobito teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim uvjetima rada za zaposlenog, unatoč tome što su primijenjene opće i posebne zaštitne mjere utvrđene propisima o zaštiti na radu.

Radna mjesta na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem utvrđena su Zakonom o stažu osiguranja s povećanim trajanjem ("Narodne novine", broj 71/99).

Odredbom članka 1. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se staž osiguranja s povećanim trajanjem na radnom mjestu "strojomontera na brodu" u pomorskoj brodogradnji na način da se svakih 12 mjeseci provedenih na tom radnom mjestu računa u staž osiguranja kao 14 mjeseci.

Uz članak 2.

Predlaže se stupanje na snagu Zakona danom objave u "Narodnim novinama", s obzirom da se Zakon donosi po hitnom postupku.

**VI TEKST ODREDBE ZAKONA O STAŽU OSIGURANJA S POVEĆANIM
TRAJANJEM KOJA SE DOPUNJUJE ("Narodne novine", br. 71/99)**

Članak 4. stavak 2.

Odjeljak IX. U POMORSKOJ BRODOGRADNJI

- 1) Radna mjesta zaposlenika koji rade na čišćenju rđe i premazivanju brodskih elemenata u brodskom trupu.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima računa se u staž osiguranja kao 16 mjeseci.

- 2) Radna mjesta brodomontera na predmontaži i montaži broskog trupa.
- 3) Radno mjesto brodoskelara.
- 4) Radna mjesta elektrozavarivača na ručnom elektrozavarivanju i žljebljenju na predmontaži, montaži i na opremanju broskog trupa.
- 5) Radna mjesta plinskih rezača (ručno) i ravnača brodskih elemenata na predmontaži i montaži broskog trupa te na opremanju broda.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima pod 2) do 5) računa se u staž osiguranja kao 15 mjeseci.

- 6) Radna mjesta zaposlenika koji rade s pneumatskim alatima na predmontaži i montaži broskog trupa te na opremanju broda.
- 7) Radna mjesta brodocjevara i brodokotlara na brodu.
- 8) Radno mjesto brodoizolatera na brodu.
- 9) Radno mjesto brodoličioca na brodu.
- 10) Radno mjesto brodobravara - limara na brodu.

Svakih 12 mjeseci provedenih na tim radnim mjestima pod 2) do 5) računa se u staž osiguranja kao 14 mjeseci.